

ועל כולן אינו חייב אלא אחת –

חטאת **And for all the others he is liable for only one**

OVERVIEW

The ברייתא of נתן ר' states that (even) if the תורה would have written בחריש (לא תבערו אש), we would have assumed that for חריש וקציר there is a separate חיוב for each מלאכה, however concerning all the other מלאכות we would have assumed that there is only one חיוב, even if he transgressed all of them (בהעלם אחד).¹ offers two reasons why we do not apply here the rule of הכלל ויצא מן הכלל.² rejects one explanation and accepts the other.

פירש בקונטרס משום דהוי ליה כלל בלא תעשה ופרט בעשה –

כל דבר שהיה³ explained, the reason we do not apply here the ruling of (כל מלאכה לא תעשו) takes the form of a **is because the כלל** (the generality of תעשו), **לא תעשה** (a prohibitive commandment – do not work), **פרט** (the detail of תעשו) takes the form of a **עשה** (a proactive commandment – you should rest).⁴

רש"י disagrees with תוספות:

וקשה דכללא נמי כתיב⁵ בעשה וביום השביעי תשבות –

עשה And this explanation is difficult; for the כלל is also written in the

¹ בד"ה ועל.

² This translates as, 'anything which was contained within a כלל (a general ruling) and exited this generality to teach (us specifics about this detail of the generality), it is not only coming to teach us about itself (this detail), but rather (any ruling which applies to this detail) applies to the entire generality.' In the case of בחריש ובקציר תשבות פסוק (in the חריש וקציר תורה mentioned), then the חריש וקציר (even מלאכות), specifically (it 'exited' the כלל) to teach us that there is a separate חיוב for חריש and a separate חיוב by קציר. The ruling (of 'כל דבר שהיה וכו') teaches that this new law (that there is an individual חיוב for חריש independently) applies to all the other מלאכות which are included in the כלל; so we can know that there should be a חיוב חטאת for transgressing each מלאכה individually (without אש תבערו). תוספות discusses this issue.

³ See 'Overview' (and footnote # 2).

⁴ The rule of (רש"י) כל דבר וכו' is only when both the כלל and the פרט are לא תעשה, or they are both עשה; but it does not apply (here) when one (the כלל) is לא תעשה and the other (the פרט) is an עשה (of בחריש ובקציר תשבות).

⁵ In ששת ימים תעבד וביום השביעי תשבות ובקציר תשבות; the פסוק reads: תשבות (תשא) לך, כא.

form, namely **וביום השביעי תשובות**; so both the כלל and the פרט are in the same form, why do we not apply the ruling of וכו' here?!

פירש"י presents an additional difficulty with תוספות:

ועוד דגבי כלל ופרט דוקא הוא דאמרין בפרק קמא דמועד קטן⁶ (דף ג,א) –

And furthermore it is only specifically regarding the ruling of a כלל ופרט that the גמרא states in מו"ק – מסכת מו"ק –

דלא דיינינן כשאין הכלל בלשון הפרט –

That we do not interpret it as a כלל ופרט, when the כלל is not in the same syntax as the פרט –

אבל לגבי דבר שהוא יצא מן הכלל לא אשכחן בשום מקום –

However concerning the ruling of a דברי שהוא יצא מן הכלל (the ruling we are presently discussing), we do not find anywhere that the כלל and the פרט require the same syntax of עשה or לא תעשה.

רש"י continues to refute תוספות:

ועוד דבמועד קטן איכא למאן דאמר דנין⁷ –

And in addition, in מסכת מו"ק there is someone who maintains that we do apply the rule of כלל ופרט even when they are not the same syntax (and that would certainly apply to our case of וכו' בהלל וכו'). The question remains; we can derive from חילוק מלאכות why is דבר שה' בכלל necessary?

תוספות states the answer he prefers:

ונראה כפירוש אחרון שפירש בקונטרס דלא ילפינן מחריש וקציר –

And תוספות accepts that last interpretation which רש"י gave, that we cannot derive all the other מלאכות from חריש וקציר (by way of בהלל וכו') –

משום דהוּ שני כתובים הבאים כאחד⁸ –

⁶ The גמרא there cites a מחלוקת whether it is forbidden to plow on שביעית. The תורה specifically prohibits planting (and pruning as well as harvesting) but does not mention plowing. There is however a כלל ופרט (כלל), then שבת שבתון יהיה לארץ (ויקרא [בהר] כה,ד-ה) in פסוקים, and שדך לא תזרע לא תזמור לא (כלל), then שבת שבתון יהיה לארץ (ויקרא [בהר] כה,ד-ה) in פסוקים, and finally שנת שבתון יהיה לארץ (פרטים) and תקצור (the final כלל). Normally we would say that just as the פרטים specify fanning the land, so it should include all types of husbandry even plowing. However since the כללים are in an עשה form (שבתון יהיה לארץ) and the פרטים are in a לא תעשה form (לא תזרע וגו'), we do not consider it a כלל ופרט to be פרט but rather we consider it a כלל which limits the prohibition to the פרט (meaning that there is no חריש). (איסור חריש).

⁷ See previous footnote # 6. This refers to the מ"ד that prohibits plowing on שביעית for he derives this from the aforementioned כלל ופרט even though they differ in syntax. See 'Thinking it over'.

⁸ There is a rule (accepted by תנאים most) that if the תורה teaches a rule in two instances we cannot derive any other cases from this rule (unless one is able to show a צריכותא why it was necessary to teach this rule in both cases, and if it was taught in either case we could not derive the other from it). The rationale behind

Because חרישה וקצירה are two verses that come to teach us the same rule.

⁹continues in support of this answer:

וכהאי גוונא אמרינן בפרק ד' מיתות (סנהדרין סז,ב) –

And the גמרא states something similar in מיתות ד' פרק, that –

אוב וידעוני¹⁰ בכלל כל המכשפים¹¹ היו כולי –

וכהאי גוונא אמרינן בפרק ד' מיתות (סנהדרין סז,ב) –

אוב וידעוני¹⁰ בכלל כל המכשפים¹¹ היו כולי –

And there asks, 'let אוב וידעוני be considered as שני כתובים הבאים באותו דבר, the limitation of אחד; and we cannot derive all the other מכשפים from אוב וידעוני. It is evident from that (even) by הכלל, the limitation of אחד applies.

asks:

ואם תאמר והיכי יליף מלא תבערו –

And if you will say; so how can we derive from לא תבערו that there is חילוק מלאכות, for now –

כל שכן דהוי ג' כתובים הבאים באותו דבר, the limitation of אחד¹³ ואין מלמדין לכולא עלמא¹⁴ –

Since there are three כתובים הבאים באותו דבר, then certainly אין מלמדין according to everyone.

responds to an attempted solution to his question:

וכי תימא דחריש וקציר אתא לכדדרשינן בריש מועד קטן (דף ד,א) מה חריש רשות כולי.

And if you will answer that חריש וקציר come for the דרשה in the beginning of מו"ק that just as חריש is 'voluntary', etc.¹⁵ so therefore

this rule (and the exception to it) is if it was the intention of the תורה that we should derive other cases from it, the תורה could have written in only once; the fact that it was written twice is an indication that it applies to these two cases only.

⁹ The rule of אחד כתובים הבאים באותו דבר is well established; however, the issue here is whether it applies in a case where the כתובים ב' are part of a הכלל שהי' בכלל זה. This is what תוספות will now establish. See מהרש"א. See חת"ס for a different explanation.

¹⁰ The תורה writes (ויקרא [קדושים] כ,כז) regarding אוב וידעוני (various types of sorcery) that their punishment is סקילה.

¹¹ Regarding a מכשף (a sorcerer), the תורה (in כב, יז) writes (שמות [משפטים] כב, יז) that there is a חיוב מיתה. However, it does not specify which מיתה. The גמרא there derives (אוב וידעוני) through the rule of חיוב סקילה that for all types of כישוף there is a חיוב סקילה.

¹² The גמרא there answered that the תנא who derives חיוב סקילה from אוב וידעוני maintains that ב' כתובין הבאין באותו דבר (see footnote # 8).

¹³ The תורה taught that there is a separate חיוב for קצירה and חרישה, to the exclusion of all others.

¹⁴ See footnote # 8 & # 12. There is a minority of תנאים who maintain that אחד מלמדין ב' כתובים הבאין באותו דבר. However, even they agree that אין מלמדין ג' כתובים הבאין באותו דבר.

¹⁵ שבת. There is there says that חריש וקציר teaches us to limit the prohibition for קצירה on שבת. There is

those כתובים הבאין כא' are needed for another דרשה and are not included in the (regarding מלאכות חילוק); however this is no solution, for -

אם כן היכי הוה בעי למילף מיניה מעיקרא הא לא אתי להכי -

If indeed this is so (that חריש וקציר are not part of the כתובים [that are not (קצירת העומר בשבת)], since they are mentioned only to permit חילוק מלאכות, **since this is not the specific reason they are mentioned** in the תורה, **how** was נתן ר' able initially to derive from them חילוק מלאכות, **since this is not the specific reason they are mentioned** in the תורה.

answers: תוספות

ואומר רבינו יצחק דלא הו' ג' כתובים -

And the ר"י answers, that they are not ג' כתובים הבאים כא' -

מדלא כתבינהו או כולהו בלאו או כולהו בעשה¹⁶ -

Since the תורה did not write, all of them either in a לאו form or all of them in an עשה form -

ולהכי ילפינן מהבערה ומהשתא אייתר ליה חריש וקציר לכדדרשינן במועד קטן:

And therefore we derive חריש from הבערה, and now that חריש and קציר are not needed to teach חילוק מלאכות, they are available for the דרשה in (קצירת העומר) מסכת מו"ק.

SUMMARY

We do not derive דבר שהי' בכלל וכו' from חריש though חילוק מלאכות בשבת (רש"י) because they are not all either an עשה or תעשה (according to רש"י), or because they are ב' כתובים הבאים כאחד (according to רש"י). The limitation of ב' כתובים הבאים כא' is only if they are both either a ל"ת or an עשה.

THINKING IT OVER

כלל כלל asks on the first פירוש of רש"י that there is a מ"ד who interprets a

never a מצוה to be חורש, so we compare the איסור of קצירה to the איסור of חרישה that just as חרישה is always a רשות (something which you may do, but are not required to do) similarly the איסור of קצירה is only by a מצוה (קצירת העומר), but not by a מצוה של קצירה such as קצירת העומר; the harvesting of the barley for the קרבן עומר (which we are commanded to do), which is brought on the second day of פסח. קצירת העומר is excluded from the איסור of חרישה and it is permitted even on שבת.

¹⁶ כלל ופרט וכלל applies only to a כולהו בעשה or כולהו בלאו stated previously that this limitation of כולהו בעשה or כולהו בלאו (מ"ד) (according to one), but not to a כלל כלל since we never find this mentioned in the גמרא. Seemingly we do not find this limitation by either ב' (ג') כתובים הבאין כאחד. However, תוספות maintains that logically we understand that the rule of ב' כתובים הבאים כא' is only when כולהו בלאו וכו'. The reason of ב' כתובים אין מלמדין is because the תורה should have written only one (see footnote # 8). However here we cannot ask why did the תורה write לא תבערו since it already wrote חריש וקציר, for חריש וקציר is only an עשה and לא תבערו teaches that (besides the עשה) there is also a ל"ת (מהרש"א). See אור החמה for a different explanation.

לא תעשה or a עשה even when they are not all an ופרט וכלל (and certainly we will interpret a דבר שהיה בכלל in this manner).¹⁷ This same question can be asked as well on the second פירוש of רש"י (that it is 'ב' כתובים וכו'), which Tosfos accepts, that regarding 'ב' כתובים also, there is a מ"ד who maintains that 'ב' כתובים are מלמדין,¹⁸ so what has Tosfos gained by choosing the second פירוש?¹⁹

¹⁷ See footnote # 7.

¹⁸ See footnote # 14.

¹⁹ פני אברהם.